

Vents que canvien

Des del triomf de Sangtraït, l'escena musical de l'Alt Empordà s'ha enriquit i diversificat estilísticament

A finals dels anys vuitanta, l'Alt Empordà va tenir un paper important en la revitalització del rock català gràcies a l'èxit de Sangtraït, el grup jonquerenc que va actuar a l'històric concert del Palau Sant Jordi, el

1991, juntament amb Sopa de Cabra, Sau i Els Pets. Alguns

d'aquells vells rockers empordanesos continuen actius, però l'escena musical de Figueres i la seva comarca han sabut renovar-se constantment amb noves veus, però també amb festivals com ara l'Acústica, més locals de concerts i un dels millors estudis de gravació del sud d'Europa, Music Lan, d'Avinyonet de Puigventós.

CARLES PUJOL I AUPI > TEXT

A finals de 2013 farà 25 anys de l'edició del disc *Els senyors de les pedres*, l'àlbum d'estrena del grup jonquerenc Sangtraït. L'aventura d'aquest quintet de rock contundent va rebre un impuls extra gràcies a una balada *heavy* titulada «El vol de l'home ocell». Aquella cançó, amb una gran presència de l'harmònica del Papa Juls, va posicionar Sangtraït entre els pioners del nou rock cantat en català.

Eren temps en què l'Alt Empordà era vist com una terra de vents on el rock més metàl·lic i pelut dominava per damunt d'altres varietats musicals. Els culpables d'aquesta visió no del tot aproximada era la popularitat de Sangtraït però també, uns

anys abans, la de Rockson, un grup de curta vida liderat per Frank Vila i Joan Cardoner, que tenia a la bateria Martín Rodríguez, el carismàtic músic que després també marcaria el ritme amb els de la Jonquera. «Herederos del rock» va ser el primer himne del rock altempordanès dels vuitanta.

En aquella època, i per demostrar que no només de rock dur vivia la comarca, es va publicar un recopilatori de títol dalinià, *El gran masturbador*, per retre homenatge al geni pictòric poc després de la seva mort. Allà es reunien una desena de grups nous, i no tan nous, de la comarca. L'infatigable Carles Garcia, del grup rosinc Locura de Amor, va ser un dels motors d'aquell projecte, en què les lletres d'inspiració surrealista caval-

Per demostrar que no només de rock dur vivia la comarca, es va publicar un recopilatori de títol dalinià, *El gran masturbador*

caven sobre temes rock, pop o *heavy*. Va ser una gran oportunitat perquè, en temps de les gravacions dels històrics quatre pistes, un grapat de joves artistes entressin en un estudi de gravació professional i, amb els consells i la producció dels més veterans, aconseguissin que una de les seves cançons sonés amb una qualitat tècnica poc abastable.

La família de Dígit Arts

D'aquella generació van sortir alguns personatges que han consolidat la seva trajectòria professional en el terreny musical. Llibert Julià, guitarrista de Código de Barras, és el director de l'empresa de sonorització Audiodisseny; Jordi Gasull, de Dígit Arts, va crear l'estudi i la discogràfica Ariadna Records; i, per sobre de tots, Joan Trayter, també de Dígit Arts, va ser el cap visible d'un dels estudis de gravació més importants d'Europa, Music Lan, al terme municipal d'Avinyonet de Puigventós, i pel qual han passat, per esmentar-ne alguns, artistes com Shakira, Mariah Carey, Manolo García o Lluís Llach.

De fet, el grup Dígit Arts era una *rara avis* de l'escena empordanesa. En els seus inicis era un grup amb tres teclistes que feia de la tecnologia la seva millor arma sonora. Sintetitzadors, *samplers*, MIDI i Atari eren el seu vocabulari en una escena dominada per les guitarres elèctriques. El tercer home d'aquell projecte era el cantant Jordi Rubau, un altre dels músics amb una constància envejable que lidera l'agrupació Empordà Music, que aglutina un grapat de formacions altempordaneses. De la família Dígit Arts encara en surt una peça més, el guitarrista Jordi Solé, que, amb els anys, ha esdevingut un dels enginyers de so més reputats del país. Va fundar Music Lan amb Trayter i Rubau i és, actualment, el cap visible d'aquests estudis de gravació. Dóna continuïtat a l'excel·lent tasca realitzada per Joan Trayter, que va morir l'any 2002, quan tenia només 30 anys i era considerat un dels productors amb més talent del país.

A mitjan anys noranta, mentre Sangtraït feia quilòmetres per Catalunya i es gestava Music Lan, una nova generació de joves bandes s'agrupava sota el nom d'Empordà Rock per obrir-se camí i buscar espais on tocar. Un dels actius més importants d'aquella associació era un dels components del grup Txerra!,

XEVI PLANAS

Xavi Pascual, que, amb els anys, ha acabat convertint-se en el director de Promo Arts Music, responsable de festivals com l'Acústica de Figueres, que enguany arribarà a l'onzena edició, i Sons del Món, que ja suma cinc edicions en poblacions com Vilabertran i Roses. Aquell jove Xavi Pascual ja començava a demostrar el seu esperit emprenedor lluitant per aconseguir oportunitats per als grups de la seva generació. Un d'aquells va ser Without, reconvertit anys més tard en Miau Miau i que, recentment, ha donat a conèixer la seva nova mutació Me & Dalí, el projecte de música electrònica del seu cantant Danielgon.

A grans trets hem recordat l'escena altempordanesa dels vuitanta i els noranta, dins la qual també caldria fer esment a un altre dels artistes destacats, Joanjo Bosch. La seva primera banda, Zulo, va marcar la

>> A dalt, Sangtraït, el 2001, l'any de la seva separació. A sota, Los Guardianes del Puento: Quim Mandado i Martín Rodríguez, de Sangtraït, i Joan Cardoner.

Per Music Lan, al terme municipal d'Avinyonet de Puigventós, han passat artistes com Shakira, Mariah Carey, Manolo García o Lluís Llach

>> **Lupe Villar, de Sangtraït, durant la seva etapa en solitari. A la dreta, Bananna Beach, a l'últim Dia de la Música a Figueres.**

>> **Joanjo Bosk.**

segona meitat dels noranta amb lletres contestatàries i una sonoritat dura i urbana. Bosch, que passaria una etapa com a cantant d'Àspid, ha anat evolucionant en les formes musicals i s'ha convertit en un cantautor d'esperit rocker que ha musicat poemes d'autors empordanesos en el seu disc *En el temple del vent*. Bosk, amb «k» final com a nom artístic, combina la seva faceta creativa amb l'empresarial. És el director del Soul Cafè, un petit local figuerenc on, diferents dies a la setmana, es pot escoltar música en viu a ritme de blues, jazz i pop-rock.

La música, avui

Actualment, la música en viu a Figueres té molts més espais que en dècades passades. Regularment es poden escoltar bandes més o menys consolidades en bars com el Jem Casey's o Music Hall, a la plaça del Sol, o al Coyote del recinte firal. A la comarca també aposten pels concerts el Síkim d'Empuriabrava, el Si Us Plau o l'Ona de Roses i el Sindicat de Garriguella, un dels locals més actius en els darrers mesos. Així, la música en viu deixa de ser patrimoni de festes majors i festivals i arriba als locals. Si fins ara calia esperar a l'Embarraca't de la festa figuerenca

o a les programacions estiuenques a Roses, l'Escala o Llançà, actualment el rock s'ha anat escampant per nous petits locals, una feina que en dècades passades havien fet el Picasso de Roses, el Charly de Figueres o el Nex d'Empuriabrava.

I quines són les bandes més actives del moment? En un temps en què enregistrar un disc en condicions és molt més fàcil i fer-lo córrer per la xarxa s'ha convertit en la gran alternativa a les ràdios, l'Empordà respira música eclèctica pels quatre cantons. Hi ha una escena rumbera amb grups com Mercado Negro, Bananna Beach, Els Delai o Rumba Tramuntana. Dekrèpits, amb el seu èxit «Boletaires», encapçalen la moguda *ska* que té en The Cuit's i Bacons una continuïtat garantida. El rock guitarrer continua sent el dominant amb Direcció Prohibida, Desenkant, o uns joveíssims Thunders of Hell, i agafa sons més extrems amb [Mute] i Erm. El pop també respira amb Crossing i Màrmar, mentre que els abanderats dels sons més *indies* són Hot Penguins, Littleicks o The Onions. Hi ha aires *glam* en les propostes de Neurotic Hell i Glamour Pussy, mentre que No Problemo s'aproximen al blues i al jazz amb un destacable àlbum instrumental de debut titulat «Pas a pas». També pel blues es deixen portar les cançons de Pablo Gui-

Aquell jove Xavi Pascual ja començava a demostrar el seu esperit emprenedor lluitant per aconseguir oportunitats per als grups de la seva generació

JENNIFER OLSBACH

JUAN MIGUEL MORALES

>> A l'esquerra, Dekrèpits. A la dreta, Dígit Arts, reunits el març passat per homenatjar Joan Trayter.

rao Trio que, després d'editar el seu primer àlbum i guanyar el concurs Joan Trayter a l'Embarrac't de Figueres, ja agafen la carretera per presentar-se més enllà de Catalunya.

Més veterans són els Dirty Jobs, que poden marcar-se un centenar llarg de *bolos* a l'any amb versions d'AC/DC, The Who o, fins i tot, la banda sonora de *Grease*, combinades amb les seves creacions. Les versions semblen una porta oberta a molts locals per altres grups com Blue Duck o In-Audito o Pinocchio.

Entre els cantautors d'essència rockera hi ha Robert Molina, Sílvia de la Vega, Lakaste i, després del seu exitós pas per «El número 1», d'Antena 3, s'obre un futur més que interessant per a la jove vilafantenca Laia Vehí, que ja s'ha començat a obrir camí amb *These days*, el seu primer single de composició pròpia.

I d'aquells que es feien sentir fa 25 anys, què en queda? Doncs Quim Mandado i Martín Rodríguez, de Sangtraït, tenen en mans un nou projecte al costat de Joan Cardoner (exTerratrèmol). Es diuen Los Guardianes del Puente (LGP), i ja pensen en el seu segon àlbum. Un altre exSangtraït, l'harmonicista Papa Juls, ha activat la seva *blues band*, mentre que la que va ser guitarrista del grup jonquerenc, Lupe Villar, es va estrenar en solitari amb el disc *Kcor d Rock*.

En resum: tants caps, tants barrets. El rock tocat per la tramuntana viu alimentat des de les bones escoles de música de la comarca, i lliure de prejudicis. Els clàssics mai no moren, però és la sang jove la que revitalitza l'escena amb propostes per a tots els gustos, des de la festa a la reflexió, passant per l'actitud, la tècnica i les ganes de sorprendre. Agafant el nom d'una de les noves entitats que va néixer per potenciar el Dia Internacional de la Música, podem afirmar que l'escena musical altempordanesa és Inkieta.

Carles Pujol i Aupi és periodista.

>> Màrmara.

MARTI COMA

Ara que enregistrar un disc és molt més fàcil i fer-lo córrer per la xarxa és l'alternativa a les ràdios, l'Empordà respira música eclèctica pels quatre cantons